

dybere Ejendommelighed. Han havde været for utaalmelig til at udruge nogen selvstændig Verdensanskuelse, for livsoptaget og levelysten til en saadan sejt, dagsky, edderkoppeagtig Udspinden af eget Personlighedsindhold, hvorunder ogsaa ringere Begavelser kan slumpe til at gøre mere og mindre mageløse Opdagelser. Med sin rastløse Higen kunde han snarere lignedes ved en gylden Arbejdsbi, der i Sol og Storm afsøgte alle Aandens Blomstermarker og trofast vendte hjem til Kuben med Brodden skjult af Honning. Ligesom med hundrede Øjne overfoer han alle Landes og alle Tiders Literaturer, slog med uglimpelig Instinkt ned paa alt, hvad der kunde tjene som Ansporingsmiddel derhjemme, og fremstillede med den sindrigste Kunst et Kraftuddrag deraf, en snart bitter, snart sødt krydret Livsvækker for den danske Ungdom. Hele Tidsafsnits Aandshistorie forstod han at oprulle paa nogle faa Sider, saa den fik et Dramas Flugt og Liv. Endog de dunkleste filosofiske Løngange kunde han belyse med et Par virkningsfulde Tankelyn, saa selv de dumme fik en Slags Fornemmelse af, hvad der taltes om.

I denne Genfremstillingens Kunst stak den dybere liggende Hemmelighed ved den enestaaende Magt, han havde faaet over de Unges Sind. Ikke alene bedaarede den rent umiddelbart; men den skaffede ham Haandsrækning fra en Egenskab ved Folkekarakteren, som man overhovedet aldrig forgæves udnytter, og som han forøvrig samtidig energisk bekæmpede: den danske Magelighed. Aldrig før havde den studerende Ungdom derhjemme kunnet tilegne sig Kundskaber paa saa let og underholdende en Maade. Mens han laa henstrakt paa sin Sofa med en lang Pibe i Munden, skred Verdenslitteraturens store Personligheder En livagtig forbi, og Indholdet af deres Værker blev gengivet med en saa bestikkende Anskuelighed, at det bagefter var, som om man selv havde læst og gennemtænkt dem alle, hvorfor ogsaa de fleste ansaae det for ganske uforholdent virkelig at gøre det. Man godkendte Nathans Domme og Synspunkter uden Indsigelse, fordi man antog dem for sine egne. Man fyldte sig med hans rent personlige Følelses- og Stemningsliv,